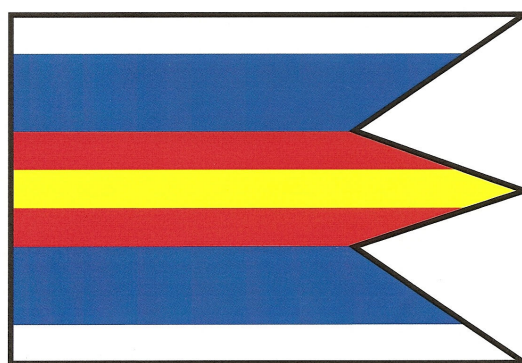

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horňa 2007-2013

Erb

Vlajka

Symbole obce

Identifikačné údaje obce

Názov obce:	Horňa	Počet obyvateľov:	382
Okres:	Sobrance	Rozloha katastra (ha):	673
Kraj:	KOŠICKÝ	tel/fax:	056/6522293
Zmienka o vzniku obce:	1 282		

Návrh programu
Spracoval: Obec Horňa

Konzultácie: Humatrend Košice

PROGRAM

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horňa 2007-2013.

Obsah

1. Cieľ a princípy programu

- 1.1. Cieľ programu
- 1.2. Princípy programu
- 1.3. Základné dokumenty rozvoja
- 1.4. Finančné zabezpečenie rozvoja

2. Obsah a základné pojmy

- 2.1 Požiadavky na obsah programu
- 2.2 Štruktúra dokumentu
- 2.3 Obsah dokumentu
- 2.4 Základné pojmy

3. Popis potenciálu (obce)

- 3.1 Základné údaje územia
- 3.2 Ľudské zdroje
- 3.3 Sociálna infraštruktúra
- 3.4 Ekonomika
- 3.5 Technická infraštruktúra
- 3.6 Životné prostredie

4. Analýza problémov (SWOT závery)

- 4.1 Silné stránky
- 4.2 Slabé stránky
- 4.3 Príležitosti
- 4.4 Ohrozenia
- 4.5 Súhrnná analýza

5. Stratégia a priority programu

- 5.1 Vymedzenie smeru stratégie obce

- 5.2 Strategické priority
- 5.3 Súlad strategických priorít voči vyšším programovým dokumentom
- 5.4 Štruktúra priorít
- 6. Špecifické priority programu**
 - 6.1 Strategická priorita č. 1 – Zlepšenie základnej infraštruktúry
 - 6.1.1 Popis špecifických priorít

 - 6.2 Strategická priorita č. 2 – Zlepšenie životného prostredia
 - 6.2.1 Popis špecifických priorít

 - 6.3 Strategická priorita č. 3 – Rozvoj vidieckeho cestovného ruchu agroturistiky a kúpeľníctva
 - 6.3.1 Popis špecifických priorít
- 7. Plán programu (finančný, organizačný, riadiaci)**
 - 7.1 Finančné zabezpečenie
 - 7.2 Postup a plnenie realizácie
- 8. Organizácia a manažment**
 - 8.1 Organizácia programu
 - 8.2 Manažment programu

Úvod

Dokument "Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce" Horňa je spracovaný v zmysle zákona č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, novelizovaného zákonom NR SR č.351/2004. Vychádza z nových pohľadov na vzťah územného plánovania a regionálnej politiky, ktoré sa v súčasnosti na konceptuálnej úrovne stále viac zblížujú a v jednotlivých častiach aj prelínajú. Ich spoločný kontext je obsiahnutý v pojme "Politika priestorového plánovania", ktorá predstavuje zasahovanie zmien v územnej štruktúre podľa stanovených priorít.

Proces, ktorý zastrešuje všetky činnosti týkajúce sa priestoru, územia a rozvoja činnosti obce je zložený z územného plánovania (územie), regionálnej politiky (hospodárska politika) a sektorovej (funkčná) politika. Súčasný stav tohto procesu na úrovni obce Horňa je dokumentovaný v tomto materiály vo forme formulovania stratégie jej rozvoja na stanovené obdobie.

1. Cieľ a princípy programu

1.1 Cieľ programu

Predložený dokument "Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Horňa formuluje a dokumentuje stratégiu rozvoja tejto obce na obdobie 2007 až 2013.

- Hlavnou úlohou programu je vytvorenie takej rozvojovej stratégie na lokálnej úrovni obce, ktorá na základe princípu partnerstva v rámci plánovacích a programovacích činností vedie k integrovaniu záujmov, zámerov a zdrojov, všetkých ktorých na danom území žijú alebo vyvíjajú akúkoľvek činnosť.
- Stratégia programu rozvoja je vyjadrená globálnymi (strategickými) prioritami, ktoré sú rozpracované do špecifických priorít tak, aby sa program stal hlavným nástrojom pre činnosti usmerňovania a koordinácie konkrétnych projektov rozvoja pre zabezpečenie týchto priorít.
- Je spracovaný na základe legislatívneho rámca stanoveného zákonom č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, novelizovaného zákonom NR SR č.351/ 2004 Z. z., ktorý stanovuje "vypracovávať, schvaľovať, riadiť a pravidelne vyhodnocovať plnenie programu rozvoja obce".
- Po verejnom odsúhlasení tohto dokumentu je program hlavným strategickým plánovacím dokumentom obce Horňa a tiež slúži, ako podklad pre žiadosti o podporu na jej rozvoj z fondov EÚ a iných zdrojov.

1.2 Princípy programu

Program hospodársko-sociálneho rozvoja obce má byť základným dokumentom rozvoja obce založenom na prístupe "zdola - hore", princípe partnerstva a v súlade s citovaným zákonom podľa ktorého obec:

- spracúva, schvaľuje, riadi a pravidelne vyhodnocuje plnenie programu obce,
- poskytuje súčinnosť pri príprave a realizácii programu VÚC v území regiónu,
- poskytuje súčinnosť pri príprave regionálnych operačných programov,
- spolupracuje pri zabezpečovaní rozvojových spoločných zámerov viacerých obcí,
- zriaďuje s inými obcami združenia obcí k ekonom.-sociál. rozvoja obcí a VÚC a nakoniec
- spracováva stanovisko k programom regionálneho rozvoja.

Jednou z hlavných požiadaviek na program obce je, aby bol relevantný voči stratégii rozvoja celého regiónu formulovanej vo vyšších programových dokumentoch. V tomto prípade predložený dokument je spracovaný predovšetkým v súlade so zameraním na:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja KSK (Košického samosprávneho kraja).

1.3 Základné dokumenty rozvoja

Program obce vo svojich špecifických prioritách sleduje aj priority rozvoja, ktoré sú formulované vo vyšších plánovacích dokumentoch do roku 2013, ktorými sú:

- Národný strategický referenčný rámec 2007-2013.
- Regionálny operačný program pre roky 2007-2013.
- Národný strategický plán rozvoja vidieka SR 2007-2013.
- .. Program rozvoja vidieka SR 2007-2013 .
- . Stratégia rozvoja vidieka KSK

V súčasnosti je obec Horňa napojená svojimi aktivitami do Združenia obcí mikroregionu BOROLO.

1.4 Finančné zabezpečenie rozvoja

Na podporu regionálneho rozvoja možno použiť prostriedky:

- verejných zdrojov: z rozpočtu štátu, VÚC, obcí a štátnych fondov,
- súkromných zdrojov fyzických a právnických osôb,
- úvery a príspevky medzinárodných organizácií.

Doplňkovým zdrojom sú:

- prostriedky z fondov EÚ.

Príjemcovia môžu byť:

- podnikateľské subjekty, obce a nimi založené právnické osoby, združenia obcí,
- neziskové, právnické osoby, ktoré predložia projekt v súlade s programami rozvoja
- financovanie z verejných zdrojov a fondov EÚ je stanovené predpismi.

2. Obsah a základné pojmy

2.1 Požiadavky na obsah programu

Obsah programu vychádza zo zákonom stanovených požiadaviek na tento typ dokumentu. Jeho základným požadovaným obsahom sú tieto časti:

- analýza ekonomického a sociálneho rozvoja obce,
- stratégia, hlavné smery vývoja a stanovenie cieľov,

- priority a úlohy v rozvoji technickej a sociálnej infraštruktúry, životného prostredia, vzdelávania, kultúre a ďalších oblastiach a
 - návrh finančného a administratívneho zabezpečenia programu.
- Pre prvú časť dokument zahŕňa popis situácie potenciálu rozvoja v relevantných oblastiach, ktoré sú špecifické pre obec Horňa . Na základe popisu potenciálu je vykonaná podrobný analýza a jej zhrnutie.
 - Z pohľadu špecifik a ich analýzy je formulovaná stratégia rozvoja obce formou strategických priorít a výberu priorít, ktoré sú porovnávané s politikou rozvoja vo vyšších plánovacích dokumentoch (NSRR-SR,ROP,NSPRV-SR, PRV SR, SRV-KSK).
 - Jednu z nosných častí dokumentu tvorí podrobný popis jednotlivých špecifických priorít do úrovne opatrení a úloh na ich zabezpečenie.

Finančný plán a organizačné zabezpečenie rešpektuje podmienky obce pre realizáciu a hodnotenie úspešnosti stratégie formou jednotlivých projektov rozvoja. Rieši tiež postup pre verejné prejednanie a odsúhlasenie programu.

2.2 Štruktúra dokumentu

Dokument je zložený v podstate z troch hlavných blokov:

- analytická časť
- strategická časť
- manažment

Z hľadiska postupu spracovania dokumentácie programu je prvým analytický blok, ktorý zahŕňa popis potenciálu obce, jeho analýzu a záverečné zhrnutie metódou SWOT. Je základom pre formulovanie reálnych priorít.

Z hľadiska štruktúry je najdôležitejší druhý blok zostavený s prihliadnutím na dôležitosť a cieľ programového dokumentu, ktorým je stratégia. Tá určuje smerovanie a konkrétne zámery pre riešenie problémov rozvoja obce Horňa na stanovené obdobie.

Posledný blok obsahuje plán programu, jeho zabezpečenie a riadenie realizácie jednotlivých cieľov.

2.3 Obsah dokumentu

Programový dokument v štruktúre kapitol má tento podrobnejší obsah:

a) analytická časť

Potenciál rozvoja (popis stavu)

- Zahŕňa popis všeobecných charakteristík obce Horňa z hľadiska jej postavenia v území regiónu, jej prírodných podmienok, štruktúry obyvateľstva a osídlenia, ekonomiky, technickej a sociálnej infraštruktúry a ďalších údajov, s dôrazom na jej špecifiká. Základnými podkladmi boli spracované dotazníky rozvoja obce, katastrálna mapa, existujúce plánovacie podklady a hlavne konzultácie s predstaviteľmi samosprávy obce.

Analýza a jej závery (SWOT)

- Cieľom predchádzajúcej časti programu je zhromaždiť a skompletizovať rôzne štatistické údaje, analyzovať územno-plánovacie podklady a ostatné plány a dokumenty územnej politiky obce tak, aby bolo možné získať prehľad o možnostiach smerov rozvoja. Vlastná analýza umožnila po ich zhodnotení vymedziť rámec možností a obmedzení pre priority programu. Podporou pre tieto činnosti boli špeciálne pripravené dotazníky, ktoré v súčinnosti so zastupiteľstvom boli spracované pre popis kvantitatívnej a kvalitatívnej charakteristiky obce Horňa.

b) strategická časť:

Stratégia (smerovanie a priority)

- Základom dokumentu sú kapitoly, v ktorých je formulovaná stratégia rozvoja obce vyjadrená strategickými (globálnymi) prioritami, ktoré sú podrobnejšie definované ich špecifickými prioritami. Stratégia je podporená porovnávaním so súladom k vyšším programovým dokumentom, výberom priorít rozvoja a špecifikáciou opatrení alebo až úloh na ich zabezpečenie. Je spracovaná na základe analytickej časti a jej záverov vo forme SWOT, ktoré boli odsúhlasené predstaviteľmi obce.

Zabezpečenie (finančné, organizačné)

- Druhá časť strategickej časti je plán ďalšieho postupu, ktorý obsahuje finančný plán a organizačné zabezpečenie stratégie. Okrem rámcových časovo rozlíšených finančných nákladov, predpokladaných možnostiach zdrojov, spôsob ich zabezpečenia a postupu realizácie je ďalšou požiadavkou na program stanovenie pravidiel a zásad pre sledovanie, kontrolu a hodnotenie priebehu a výsledkov realizácie programu. Konečným aktom programu je jeho verejné prejednanie a odsúhlasenie samosprávnym orgánom

2.4 Základné pojmy

Trvalo udržateľný rozvoj

Je podmienkou rozvoja, ktorý obmedzuje výnosy požiadavkou trvalého zachovania rozsahu služieb a kvality zdrojov v danom území. Pre neobnoviteľné zdroje berie v úvahu neustálu potrebu nahradzovania zdrojov. Pre obnoviteľné zdroje je to miera využívania do limitu regeneračných schopností.

Strategická priorita

Predstavuje víziu, pohľad do budúcnosti, ktorý chceme dosiahnuť v danom území v najbližších 7 rokoch. Predstava života obyvateľov obce/mikroregiónu a životných

podmienok v časovom horizonte, na koniec ktorého sme schopní reálne dospieť. Vízia je ekvivalentom pojmu strategický, globálny cieľ , hlavná strategická priorita .

Priorita

Všeobecne predstavuje prednosť pred niečím, prednostný význam alebo právo, dôležitosť a prvenstvo v poradí. Pre tvorbu programov je pojem možné využiť pre stanovenie poradia (ohodnotenie) dôležitosti riešenia jednotlivých problémov zo zoznamu problémov. Poradie potom určuje, ktoré preferované problémy máme riešiť v projektoch.

Špecifická priorita

Odvodená zo strategickej priority s nadväznosťou na prioritu. Špecifická priorita má byť merateľná. Má mieru, ktorej hodnoty vyjadrujeme pomocou merateľných jednotiek (počet osôb, bytov, obyvateľov, pracovné miesta, km, m², Sk a pod). Priority, ktoré chceme dosiahnuť v danom čase a danom priestore obce alebo regiónu sú stanovené hodnotami týchto mier.

Opatrenie

Prostriedok, ktorým po určitú dobu zabezpečujeme príslušnú prioritu. Ako súbor podmienok pre riešenie projektov a finančných podporných opatrení k jednému cieľu. V programoch predstavuje konkretizáciu cieľov priority (napr. definíciu činností, ktoré program podporuje, kritéria pre výber projektov a ich sledovanie, kritéria pre žiadateľov podpory, pravidlá financovania).

Činnosť (aktivita)

V rámci programov a projektov je chápaný ako vecne, časovo, finančne, organizačne alebo inak vymedzený samostatný prvok, zahrňujúci skupinu krokov, alebo podrobnejších úloh vykonávaných v procese programu/projektu so svojimi hmotnými alebo nehmotnými vstupmi a výstupmi (výsledkami).

3. Popis potenciálu obce

Popis potenciálu obce je vykonaný v prehľadnej štruktúre, ktoré sleduje rámec obsahu problémových oblastí spracovaných v jednotlivých oblastiach rozvoja obce.

Popis obsahu jednotlivých charakteristík (z hľadiska väzieb a postavenia územia v regióne, jej prírodných podmienok, štruktúry obyvateľstva, osídlenia, ekonomiky, technickej a sociálnej infraštruktúry a ďalších údajov) bol naplnený na základe štatistických údajov, existujúcich plánovacích podkladov, ako aj ďalších materiálov a predovšetkým konzultáciami s jednotlivými predstaviteľmi samosprávy obce.

Kapitola okrem vlastného popisu stavu jednotlivých charakteristík obce s dôrazom na jej špecifiká stručne zahŕňa informácie, ktoré sú významné pri hľadaní využitia existujúceho

potenciálu. Je to jednak pre potreby spracovania analýzy problémov, následne je ich možno využiť pri spracovaní a riešení konkrétnych projektov z hľadiska ich prípravy, posudzovania a hodnotenia v širších problémových súvislostiach ďalšieho rozvoja obce.

Popis potenciálu je zameraný na tieto hlavné oblasti:

- a) Základné údaje územia
- b) Ľudské zdroje
- c) Sociálna infraštruktúra
- d) Ekonomika
- e) Technická infraštruktúra
- f) Životné prostredie

Každá časť je doplnená tabuľkou, ktorá zahŕňa základné charakteristiky pre príslušnú problémovú oblasť.

3.1 Základné údaje územia

Obec

Prvá uchovaná písomná zmienka o obci je z roku 1417, avšak podľa podľa niektorých historických zdrojov sa predpokladá jej vznik už v roku 1282. Dedina vznikla na území panstva Tibava a k tomuto panstvu patrila aj v 16.-17. storočí. Obyvateľstvo obci tvorili najmä usadlíci rusínskeho pôvodu, neskôr v 18. storočí mala väčšinou slovenské obyvateľstvo. Počas súpisu z roku 1828 bolo v obci 43 domov a 473 obyvateľov a v roku 1910 mala 659 obyvateľov. V chotári obce boli v 18. storočí postavené Sobranecké kúpele, ktoré v 60. rokoch 20. storočia boli administratívne pričlenené do katastra mesta Sobrance. Do roku 1918 obec administratívne patrila do Užskej stolice. Obec Horňa leží v severovýchodnej časti Východoslovenskej nížiny na brehu Sobraneckého potoka, 2 km severovýchodne od mesta Sobrance v susedstve Sobranských kúpeľov. Extravilán obce tvoria poľnohospodárske orné pôdy, polia, lúky a vinice vhodné na intenzívnu poľnohospodársku prvovýrobu. V obci sa nachádza gréckokatolícky chrám s jedinečnou umeleckou pamiatkou Ikonostasom. Osídlenie sa vyznačuje hustou zástavbou na úzkych parcelách s centrom pri kostole. Obec má vhodné plochy pre ďalší rozvoj.

Vývoj názvu obce:

v roku	1417	HORNYA
	1773	HORNYA VES
	1920	HORŇA

Väzby

Hlavné väzby určuje blízkosť mesta Sobrance (2 km) a Sobranských kúpeľov. Pomerne blízko (15 km) je medzinárodná hranica s Ukrajinou. Ďalšiu významnú väzbu tvorí (síce mimo obec, ale dôležitá) cestná komunikácia I/50, ktorá je súčasťou nadregionálnej rozvojovej sídelnej a komunikačnej osi v priestore Zvolen – Rimavská Sobota – Rožňava – Košice – Michalovce s návaznosťou na Ukrajinu. Tieto väzby územia v širších súvislostiach vytvárajú základné predpoklady a podmienky v ďalšom rozvoji obce.

Oblasti

Kataster obce zahŕňa zväčša poľnohospodársku pôdu, lúky a vinice. Sídelnú časť možno rozdeliť do štyroch častí: centra obce (historický najstaršej časti) kde sa nachádza aj gréckokatolícky kostol a obecny úrad, južnej časti – cintorín, severnej časti – hospodársky dvor a menšej západnej časti – futbalové ihrisko a minerálne pramene. Pre rozvojové zámery obce je dostatok voľných plôch.

Infraštruktúra

Obec je napojená na všetky základné siete (vodovod, plyn, elektrina) v rôznom technickom stave. Kanalizácia je vo výstavbe. Okolo obce sa nenachádzajú regionálne koridory technickej infraštruktúry. Výhodou je blízkosť okresného mesta Sobrance a Sobranských kúpeľov. Rozvoj obce možno očakávať v súvislosti s výstavbou rýchlostnej komunikácie (Košice – Východ) a pripravovanou výstavbou priemyselného parku pri Sobranciach.

Dokumentácia

K dispozícii sú mapy katastra v mierkach 1:2000, 1:2880, údaje o objektoch a inžinierskych sieťach. Sú spracované projektové dokumentácie pre výstavbu kanalizácie (rozostavaná).

Charakteristika územia

Pôdny fond (ha)	Rozloha katastra (ha): 673		
	Poľnohospodárska pôda (ha): 575		
	orná (ha): 423	trvalé trávnaté porasty: 122	záhrady: 30
	lesy (ha): 8	zastavaná plocha: 33	vodná plocha: 17
	Ostatná plocha (ha): 40		

3.2 Ľudské zdroje

Obyvateľstvo

Celkový počet trvalo žijúcich obyvateľov v súčasnosti je 382. Nárast za posledných 10 rokov je 2. Prognózou do ďalších rokov je stabilizácia s rizikom mierneho poklesu vzhľadom k nárastu migrácie. Obyvateľstvo je prevažne slovenskej národnosti 372 —v menšine je česká národnosť 2 a ukrajinská 1 a rómske etnikum 7. Väčšina obyvateľov je grécko-katolíckeho vyznania 215, rímsko-katolícke 157, pravoslávna cirkev 5, bez vyznania 3, iné nezistené 2. Vzťahy národnostných skupín sú dobré.

Bývanie

Všetci obyvatelia bývajú v rodinných domoch. Celkový počet domov je 145. Z toho je 15 neobývaných. Za posledných 10 rokov boli postavené iba 2 rodinné domy. V súčasnosti je záujem o výstavbu domov (1 je rozostavený). Táto oblasť je v centre pozornosti stratégie obce. Stav domov je vyhovujúci. Snaha je zvýšiť kvalitu bývania v rodinných domoch.

Zamestnanie

Nezamestnanosť v obci dosahuje v súčasnosti úroveň 14 %. Väčšina obyvateľov pracuje v priemysle, poľnohospodárstve a službách. Relatívne priaznivá je situácia vo vekovej štruktúre (61,5 % produktívny a 18 % predproduktívny). Existuje tu síce voľná pracovná sila, ale nie sú v blízkosti žiadne pracovné príležitosti. Relatívne priaznivá situácia v nezamestnanosti oproti priemeru okresu Sobrance je spôsobená tým, že veľa mladých ľudí odišlo za prácou do zahraničia. Momentálne pracuje v zahraničí 21 ľudí. Kvalifikovaná sila je priemerná.

Vzdelanie

Kvalifikačná štruktúra nevyhovuje súčasným potrebám. V súčasnosti obec nemá výrazne aktívne skupiny obyvateľov pre rozvoj obce. Možnosť pre presadzovanie podnetov obyvateľov vyžaduje ich zapojenie do aktivít rozvoja obce. V návaznosti na vytváranie mikroregiónu „Združenie obcí Borolo“ je vhodnou podmienkou rozvoj vzdelávacích aktivít jeho obyvateľov, čo je potrebné zahrnúť do stratégie rozvoja obce.

Charakteristika ľudských zdrojov

Obyvateľstvo	Trvalo žijúci v obce (počet): 382	muži: 185	ženy: 197
	Národnosť, Slovenská: 372	Rómska: 7	Ostatná: 3
	Vierovyznanie, Rím-kat.: 157	Grécko-kat: 215	Pravoslávna: 5
	Evanjelické: 0	Ref. Kresť. 0	Ostatné: 5
	Nezamestnanosť (%): 14 %	Produktívny: 61,5 %	Poproduktívny: 20,5%
Bývanie (počet)	Vek, predproduktívny (%): 18 %	Neobývaných: 10%	Schátralé domy: 2%
	Domov celkom: 145	Záujem o byty: 0%	Sociálne: 0%
	Počet bytov celkom: 0		

3.3 Sociálna infraštruktúra

Služby

Obec má obchodnú a obslužnú vybavenosť na úrovni primeranej jej veľkosti. Zastúpené sú tu hlavne potraviny, drogistický tovar. Obchodná sieť a služby v súčasnosti postačujú. Chýbajúce služby obyvateľstvo využíva v neďalekom meste Sobrance. Pri rozvoji cestovného ruchu v rámci aktivít mikroregiónu je potrebné uvažovať o modernizácii súčasnej štruktúry ako aj rozšírením služieb o stravovacie a ubytovacie služby.

Zdravotníctvo

Základnú zdravotnú starostlivosť poskytuje Nemocnica s poliklinikou v Sobranciach, tu sú situované aj tri lekárne. Obec nemá žiadne účelové zariadenie sociálnej starostlivosti. Zdravotný stav obyvateľstva nevybočuje z rámca priemeru.

Školstvo

Základnú školu aj materskú škôlku navštevujú deti v neďalekých Sobranciach. Vzhľadom na snahu obce o zvýšenie vzdelanosti občanov nielen obce, ale aj mikroregiónu, je snahou obce zabezpečiť vzdelávanie dospelých formou rôznych kurzov a školení.

Kultúra

Obec má klub dôchodcov, ktorý je umiestnený v budove bývalej MŠ. V obci je gréckokatolícky kostol, v neďalekých Sobranských kúpeľoch je novopostavená rímskokatolícka kaplnka. Snahou obce je vybudovať kultúrny dom a prírodný amfiteáter pre zlepšenie kultúrno – spoločenského vyžitia občanov.

Ostatné

Obec má udržiavané športové ihrisko na futbal. Má funkčnú požiarnu zbrojnicu v nevyhovujúcom stave s 14 dobrovoľnými členmi. Obecný úrad si vyžaduje dostavbu. Výhodou obce je priaznivá situácia v oblasti kriminality. V ďalšom období obec chce zamerať svoje úsilie do výstavby nového viacúčelového ihriska. Do budúcnosti je vhodné zakomponovať zariadenia pre očakávané aktivity mikroregiónu Borolo v oblasti agroturistiky resp. cykloturistiky a vybudovať v obci turistickú nocľaháreň a pohostinské služby.

Charakteristika sociálnej infraštruktúry

Obchod, služby	Predajne (počet): 2	Sortiment: Potraviny, drogistický tovar, mäsové výrobky, mrazené výrobky	
Zdravotníctvo	Zdravotné stredisko/lekár: nie		
	Iné zdravotné a sociálne služby: nie		
Kultúra, školy Šport	Materská škôlka: nie	Základná škola: nie	Stredná škola: nie
	Kostol, cintorín		Ihrisko pre futbal
	Športové kluby: TJ Družstevník Horňa		
	Rybárstvo, vodný šport: nie		
Ostatné	Pohostinstvo	0	1 Požiarna zbrojnica

3.4 Ekonomika

Podnikanie

Podnikateľská činnosť je charakterizovaná celkom 17 subjektami, z toho je 14 živnostníkov. Sú to subjekty s nízkym počtom zamestnancov a samostatní živnostníci. Subjekty zamestnávajú 10 – 20 zamestnancov. Celková ekonomická situácia v území obce je na nízkej úrovni. Spolupráca s podnikateľmi je na prijateľnej úrovni. Program obce sleduje predovšetkým podporu malého podnikania.

Priemysel

V oblasti priemyslu podniká jeden subjekt, ktorý vyrába kontajnery pre zber odpadu. V území obce sa nenachádzajú nerastné suroviny, ktoré by podporili rozvoj z miestnych zdrojov. Priemysel v podstate nemá potrebné zázemie v obci do budúcnosti.

Ostatná činnosť

Poľnohospodárska výroba v obci zabezpečuje PD Choňkovce a jeden samostatne hospodariaci roľník. PD na hospodárskom dvore v obci zamestnáva 10 zamestnancov. Zameranie poľnohospodárstva je orientované hlavne na pestovanie obilovín, olejovín, chov hovädzieho dobytku a vinohradníctva. Celkovú situáciu v oblasti poľnohospodárstva je možno charakterizovať ako vzostupnú, nakoľko PD je najväčším poľnohospodárskym subjektom v okrese Sobrance. Do programu obce je však vhodné zahrnúť podporu tradičného poľnohospodárstva s väzbou na aktivity mikroregiónu Združenie obcí Borolo v oblasti agroturistiky resp. cykloturistiky.

Ekonomická charakteristika

Podnikateľské Subjekty	Celková počet: 17		
	živnostníci: 14	s.r.o/a.s: 2	súkromní roľníci: 1
Priemysel	Výroba (druh): kovovýroba		
	Remeselná výroba (druh): žiadna		
Hospodárska Činnosť	Poľnohospodárstvo, (druh): rastlinná výroba, živ. výroba, vinohrady		
	Lesné hospodárstvo: lesná škôlka		

3.5 Technická infraštruktúra

Doprava

Obec má dopravné napojenie (3 km vzdialenú) na nadradenú cestnú sieť (I/50 Košice – Zvolen), ktorá v zámeroch SR nadobúda nadregionálny význam v súvislosti s budovaním rýchlostnej komunikácie R (na spojenie s Bratislavou a Ukrajinou). S týmito väzbami je vhodné plánovať vylepšenie doplnkovej cestnej siete obce, s tým súvisí aj vybudovanie chodníkov v obci. Je potrebné uvažovať o zlepšení parkovacích plôch a prístupových ciest. Z hľadiska programu obec chce tiež postupne budovať cyklotrasy, ktoré by podporili zameranie na turistiku a agroturistiku.

Voda

Vodovodná sieť s pitnou vodou v dĺžke 2,5 km s 100 % podielom napojenia je v značne poruchovom stave, nakoľko vodovod bol v obci vybudovaný pred viac ako 40. rokmi.

Siete

Elektrické rozvody s trafostanicami sú vedené vzdušne, sú v súčasnosti vo vyhovujúcom stave. Predpokladá sa uloženie elektrického vedenia do zeme a rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci. V obci sa buduje kanalizačná sieť, ktorá v súčasnosti umožňuje napojenie asi 60% domov. Rozvod plynu v obci je od roku 1998 so 100% napojením.

Ostatné

Komunikačné siete (telefónne) sú vedené vzduchom. V obci je registrovaných 80 liniek. V zlom stave je miestny rozhlas. Z pohľadu záujmu obyvateľstva o nové spojenia, ako aj možnosťami spolupráce v rámci mikroregiónu a využívania komunikačnej siete internetu má program zahrnúť aj riešenie týchto problémov.

Charakteristika technickej infraštruktúry

Doprava	Cesty: miestne, štátna cesta III. Triedy	Spoje: SAD	Železnica: nie
Voda	Potok: áno	Vodovod: 100%	Stav: nevyhovujúci
	Kanalizácia: 60%	Čistiareň: nie	Iné: žumpy, septiky
Teplo, plyn, elektrina	Vykurovanie: plyn	Rozvod plynu: 100%	Teplá voda: nie
	Rozvod tepla: nie	El. vedenie: vzdušné	Vonkajšie osvetlenie: áno
Telekomunikácie, iné	Telefónny rozvod: Dobrý	Miestny rozhlas: áno, zlý	Káblová televízia: nie

3.6 Životné prostredie

Prostredie

Z hľadiska životného prostredia je obec možno charakterizovať, že má v celku uspokojujúci stav. Územie nenarušuje žiadne lokálne znečistenia, vonkajšie zdroje. Primerané podmienky sú v oblasti hluku, pôdy a ovzdušia. Pozornosť pre zlepšenie si zasluhuje dostavba kanalizácie, skultúrne obce úpravou okolia rodinnej zástavby s výsadbou zelene a využitie voľných plôch. Prostredie poskytuje možnosti pre rozvoj agroturistiky založenom na tradičnom poľnohospodárstve, rozvoj turistiky s predpokladaným rozvojom kúpeľníctva v blízkych Sobranských kúpeľoch.

Odpad

Obec nemá na svojom území riadenú skládku tuhého odpadu. Odpad je zabezpečený odvozom (18 km) a uložením na skládku. Separovaný zber sa v obci vykonáva. Obec nemá nelegálne skládky odpadu. Hlavným problémom je dostavba kanalizácie, táto problematika je v centre pozornosti programu rozvoja, ďalším zameraním je účinný separovaný zber.

Ochrana

Cez obec prechádzajú líniové stavby plynovod a obecný vodovod. Určitý druh ochrany územia by si zasluhovalo práve v spojení s uvažovaným rozvojom agroturistiky a turistiky.

Hodnoty

Obec má objekt zapísaný v zozname kultúrnych pamiatok a to gréckokatolícky kostol. Dominujúcou pre obec sú ľudové tradície dedinského charakteru (zvyky, piesne), ktoré sú jedinečné a obec chce tieto hodnoty zakomponovať do stratégie rozvoja obce.

Charakteristika životného prostredia

Odpad	Odvoz: 18 km	likvidácia: skládku	Separovaný zber: áno
	Divoké skládky, (počet): nie		
Znečistenie	Zdroje: nie	Voda: vypúšťanie odpadu	
	Ovzdušie: priemer	Pôda: nie	Hlučnosť: nie
Chránené územia Pásma	Biocentrá: áno		
	Siete: voda, elektrina, plyn	Rieka: nie	
Kultúrne hodnoty	Kultúrne pamiatky: Gréckokatolícky kostol		

. Analýza problémov

Vychádza zo stavu a potenciálu obce popísanom v predchádzajúcej kapitole. V úvodnej časti je spracovaná stručná analýza jednotlivých oblastí na základe popisu charakteristík súčasného stavu s ohľadom na identifikáciu a analýzu problémov a ich príčin s prípadným zdôvodnením. Analýza a jej zhrnutie je spracovaná v štandardnej štruktúre metódy SWOT.

Univerzálna analytická metóda SWOT slúži pre jednotnú identifikáciu a formalizáciu výsledkov analýzy so zameraním na rýchly prehľad o dobrých a zlých stránkach obce, možnosti zlepšenia, predpokladov a rizík rozvoja. V ďalšom kroku umožňuje formalizovať "vízie" (strategické ciele), vybrať a určiť priority. Tento krok je spracovaný v kapitolách 5 a 6. Metóda je používaná v programoch a projektoch rozvoja s väzbou a fondy EÚ.

V prípade ďalšieho upresnenia Programu rozvoja obce Horňa, jeho štruktúry je možné využiť tiež pre podrobný rozbor vybranej oblasti, strategický cieľ, alebo na opatrenie z vyššieho programu alebo koncepcie vo všetkých hlavných súvislostiach, ktoré sú popísané v úvodnej analýze a ktoré sú predmetom posudzovania z hľadiska riešenia ďalšieho rozvoja obce.

Analytická časť je popísaná v tejto štruktúre a obsahu:

a) z hľadiska štruktúry sleduje rámec metódy SWOT podľa ktorej sú popísané:

- silné stránky (určujú potenciál obce)
- slabé stránky (určujú možnosti zlepšenia)
- príležitosti (určujú vhodnosť využitia potenciálu, ciele)
- riziká (určujú limity pre realizáciu)

b) z hľadiska obsahu sú na základe popisu jednotlivých charakteristík potenciálu sledované (tam, kde je to vhodné) tieto problémové oblasti.

- a) územie
- b) ľudské zdroje
- c) sociálna infraštruktúra
- d) ekonomika
- e) technická infraštruktúra
- f) životné prostredie

c) zhrnutie analýzy je spracované v štandardnej štruktúre SWOT.

4.1 Silné stránky (daný potenciál)

Územie

Obec Horňa je sídlom s tradičným poľnohospodárskym a rovinným charakterom územia ležiacim 144 m. nad morom v blízkosti Sobranských kúpeľoch s pomerne suchým podnebí a prijateľným životným prostredím. Územie vo svojich väzbách k susedným obciam s podobným charakterom zamerania na tradičné poľnohospodárstvo, blízkosť hraníc a ľahkého spojenia s mestom Sobrance, ako aj plánované spojenie rýchlostnou komunikáciou (R) resp. diaľnicou sú územné dispozície, ktoré predstavujú dobrý potenciál a priaznivé predpoklady pre rozvoj.

Ľudské zdroje

Celkovo je možno charakterizovať priaznivú štruktúru obyvateľstva predovšetkým z hľadiska zamerania rozvoja na tradičné poľnohospodárstvo a služby, ako aj zloženia obyvateľstva produktívneho (61,5%) a predproduktívneho (18%) veku. Silnou stránkou je záujem obce riešiť a vytvoriť možnosti vzdelávania dospelých v rámci rozvoja poľnohospodárskej výroby, rozvoja mikroregionu Borolo , predovšetkým v oblasti rozvoja vidieckej turistiky obnovy kúpeľníctva v Sobranských kúpeľoch a agroturistiky .

Sociálna infraštruktúra

Z hľadiska občianskej vybavenosti vo vzťahu k veľkosti obce predstavuje súčasné minimum. V rámci stratégie je však snaha obce zvýšiť kvalitu života v rôznych oblastiach (výstavba kultúrneho domu, dostavba obecného úradu, dostavba domu smútku). Jednotlivé problémy budú zahrnuté do priorit programu rozvoja obce.

Ekonomika

Vzhľadom na charakter obce a jeho okolia v tejto oblasti silnou stránkou obce nie je priemysel, ale potravinovo zamerané tradičné poľnohospodárstvo s ohľadom na nové štandardy trhu, ktorým sú zdravé potraviny a predovšetkým zakladanie energetických porastov na poľnohospodárskej pôde pre obnoviteľné zdroje energie(biomasa). K väzbe na zámery rozvoja turistiky , kúpeľníctva a agroturistiky v mikroregióne Borolo , má obec dostatok voľných plôch a primerané životné prostredie. Silnou stránkou sú aj ľudské zdroje.

Technická infraštruktúra

V tejto oblasti je silnou stránkou predovšetkým to, že je pripravený začiatok výstavby dopravnej rýchlostnej komunikácie resp. diaľnice, ktorá bude mať vplyv na prístupnosť do obce. Základné siete v obci (okrem plynovodu) vyžadujú v rôznom rozsahu rekonštrukciu alebo dobudovanie (kanalizácia).

Životné prostredie

V súlade s dobrým stavom znečistenia, zlepšením priestranstiev v obci a jej okolí sa môže obec stať dostatočne atraktívnou pre turistiku a agroturistiku a zvýšiť kvalitu života jej obyvateľov.

4.2 Slabé stránky (možnosti zlepšenia)

Územie

Slabou stránkou územia obce je, že leží mimo rámec nadregionálneho záujmu. Je poznamenaná predchádzajúcimi zámermi rozvoja a súčasnými záujmami trhu. Tento deficit je možno v súčasnosti nahradiť zapojením sa do mikroregionálnej spolupráce založenej na dynamike aktivít rozvoja.

Ľudské zdroje

Aj keď v oblasti demografickej štruktúry a sociálneho zloženia je v súčasnosti stav primeraný podmienkam v SR, trend nie je priaznivý. Na pomerne zlej úrovni je aktívna politika

zamestnanosti, to je z časti aj príčinou 14% nezamestnanosti v obci. Zlepšenie je možno očakávať pri aktívnom zapojení obyvateľov do riešenia problémov rozvoja obce a vzdelávaním dospelých vo vzťahu k zámerom obce.

Sociálna infraštruktúra

Z jednotlivých oblastí (školsťvo, zdravotníctvo, sociálna starostlivosť, kultúra a osveťa, telovýchova, šport obchod a služby) obec zaostáva predovšetkým v sociálnej a zdravotnej starostlivosťi, osveťa je bez viditeľných aktivít. Významné je zvýšenie aktivít predovšetkým v osveťe, ktoré ovplyvňujú sociálne vzťahy a rozvoj ďalších aktivít obyvateľov.

Ekonomika

Existujúce podnikateľské subjekty neprinášajú väčšiu pridanú hodnotu a nezvyšujú zamestnanosť. Ak majú byť plnené ciele programu zlepšenie stavu vyžaduje predovšetkým poľnohospodárska výroba rozvoj obce v oblasti turistiky ,kúpeľníctva a agroturistiky. Obec nemá žiadne nerastné suroviny . Slabinou je aj malý záujem obyvateľstva o podnikanie.

Technická infraštruktúra

Hlavným problémom v tejto oblasti je opotrebovaná a nevybudovaná cestná sieť a nedobudovaná kanalizácia . Tento problém je v súčasnosti v centre pozornosti obce pretože je základnou prekážkou pre rozvojové zámery v oblasti turistiky , kúpeľníctva a agroturistiky. Jej riešenie je pre širšie zámery v rámci mikroregiónu Borolo neodkladné. Zlepšenie vyžadujú všetky druhy cestnej komunikácie (chodníky, cesty) a príslušenstvo (čakárne), elektrické vedenie a verejné osvetlenie.

Životné prostredie

Problém osobitnej ochrany nevyžaduje žiadna oblasť, zlepšenie vyžaduje skrášlenie centra, vybudovanie zón centier športu a oddychu a úprava okolia obce.

4.3 Priležitosti (šance využitia potenciálu)

Územie

Dané podmienky územia, tradičné a enviromentálne poľnohospodárstvo, vhodné životné prostredie, možnosť spolupráce s okolitými obcami, vhodné cestné spojenie na komunikáciu I/50, vytvárajú dobré predpoklady pre stratégiu rozvoja územia predovšetkým s väzbou na rozvoj mikroregiónu Borolo. Je tu príležitosť využiť dostatok použiteľných plôch, zlepšiť základnú infraštruktúru a vytvárať podmienky pre podnikateľov.

Ludské zdroje

Využiť dostatok voľnej pracovnej sily s primeranou kvalifikáciou pre perspektívne oblasti (poľnohospodárska výroba , turistika , kúpeľníctvo a agroturistika). Pre riešenie

nezamestnanosti podporiť vzdelávanie dospelých so zameraním na nové trhom požadované smery. Príležitosťou je lepšia osвета a komunikácia s obyvateľstvom.

Sociálna infraštruktúra

Obchodno – obslužnú zladit' so zámermi mikroregiónu v oblasti turistiky ,kúpeľníctva a agroturistiky a postupne upravovať a rozširovať okruh služieb najmä v oblasti stravovacích a ubytovacích služieb. Pre oblasť kultúry (stavba kultúrneho domu) hľadať nové zdroje. Obec by mala vytvárať tiež podmienky pre vznik spoločenstiev a komunít.

Ekonomika

Príležitosti vytvárajú možnosti výroby potravín, vina s väzbou na turistiku a agroturistiku a následný rozvoj služieb. Na základe podpory podnikateľov, partnerských vzťahov mikroregiónu je možno využiť štrukturálne fondy EÚ. Týka sa to hlavne výroby poľnohospodárskych produktov s väzbou na rozvoj malého a stredného podnikania (zariadenia pre turistiku a agroturistiku). Voľné ľudské zdroje sú predpokladom pre rozvoj služieb. S týmto zámerom súvisí aj rozvojový marketing, ktorý by mal byť vykonávaný obcou.

Technická infraštruktúra

V tomto prípade je možnosť využitia fondov EÚ na rekonštrukciu miestnych komunikácií ,dostavbu kanalizácie , obnovu verejného osvetlenia, upraviť mosty a chodníky, zlepšiť stav parkovacích plôch a zlepšenia bezpečnosti chodcov. Zlepšenie informovanosti obyvateľov prostredníctvom rozširovania pripojenia na internet a kábelovej televízie.

Životné prostredie

V rámci možnosti využitia podporné fondy na rozvoj vidieka pre zlepšenie kvality života občanov (skultúrnenie a skrášlenie obce) a zachovanie resp. využitia kultúrneho dedičstva v území obce, vybudovať vhodné cyklotrasy s väzbou na turistiku, kúpeľníctvo a agroturistiku. Doplniť o možnosti využitia alternatívnych zdrojov a separovaného zberu odpadu.

4.4 Riziká (hrozby a limity)

Územie

Medzi hlavné riziká patrí nedostatočný záujem partnerov pre spoločné akcie (podnikatelia, mikroregionálna spolupráca, cezhraničná spolupráca). Pre uvažované zábery rozvoja obce s väzbou na fondy EÚ to môže byť nedostatočná previazanosť projektov, pri pomoci nedostatok financií na striktné kofinancovanie, neschopnosť včas a v potrebnom rozsahu získať vlastné alebo požičané zdroje spolufinancovania projektov zo štátneho rozpočtu. Podmienkou je spracovanie stratégie mikroregiónu s dynamickými cieľmi rozvoja.

Ľudské zdroje

Z predchádzajúceho obdobia môže byť prekážkou trvalý stav sociálnej klímy a tým pretrvávajúci nezáujem obyvateľstva a malá angažovanosť na riešení úloh rozvoja. Príčinou môže byť nízka životná úroveň obyvateľstva, problém dlhodobej nezamestnanosti, nedostatočné výsledky projektov rozvoja, ktoré predkladá obec. Ďalšou príčinou môže byť nedostatok informácií.

Sociálna infraštruktúra

Rizikom je predovšetkým neschopnosť alebo zlé pripravené projekty na podporu riešenia nezamestnanosti, ktorá je v popredí záujmu rozvojovej politiky zaostávajúceho regiónu do ktorého patrí aj obec Horňa. Rizikom je predovšetkým finančné zabezpečenie, ktoré stroskotá pri nezájem investorov pretože obec nemá vlastné zdroje (stavba KD, dostavba obecného úradu, dostavba domu smútku). Rizikom môžu byť tiež nevysporiadané vlastnícke vzťahy. Rizikom je možnosť praktík, ktoré by skomplikovali prísun zdrojov z EÚ.

Ekonomika

Primárnym rizikom je nedostatok financií, nezáujem investorov a partnerov mikroregiónu podieľať sa na rozvojových zámeroch. Sekundárnym je nedostatočná pripravenosť obce na manažment rozvoja, slabý marketing pre získanie partnerov k podnikaniu a investovaniu. V neposlednom rade zlé pripravené projekty rozvoja. Rizikom do ďalšieho obdobia je, že pri otvorení trhu EÚ dojde k zvýšenému konkurenčnému tlaku.

Technická infraštruktúra

Príčina rizika v tejto oblasti aj pre ostatné rozvojové zámery môže byť stagnácia, alebo neriešenie rýchlostnej komunikácie R2 resp. diaľnice, čím bude pretrvávať komunikačná izolácia územia obce vo vzťahu k ľahšej dostupnosti širšieho okolia (investorov, podnikateľov). Ďalším môže byť nedostatok financií pre obnovu problémových a rozširovanie nových sietí.

Životné prostredie

Nedostatok podpory a financií na dostavbu kanalizácie. Málo efektívne projekty využitia prírodných a rekreačných možností pre turistiku, kúpeľníctvo a agroturistiku. Rizikom sú aj zvýšené investície podľa smerníc EÚ na životné prostredie.

4.5 Zhrnutie SWOT

Silné stránky	Slabé stránky
• Ekologický nenarušené živ. prostredie • Neznečistené životné prostredie • Zdravá poľnohospodárska produkcia • Voľné priestory pre ekonomické aktivity • Spolupráca so susednými obcami • Blízkosť Sobranských kúpeľov • Blízkosť ukrajinskej hranice • Nízka kriminalita • 61,5% produktívneho obyvateľstva • Voľné kapacity ľudských zdrojov • Kultúrne pamiatky	• Opatrebovaná cestná sieť • Nedobudovaná kanalizácia • Nedostatočná politika zamestnanosti • Malá aktivita obyvateľov na rozvoji • Malý záujem o podnikanie v obci • Zaostávanie v sociálnej starostlivosti • Neexistencia silných podnikateľov • Nevybudované služby • Málo (kultúrnych aktivít) • Neriešenie (zdravotnej problematiky) • Mimo rámca nadregionálneho záujmu
Príležitosti (šance)	Riziká (hrozby)
• Partnerstvo v mikroregióne Borolo • Využitie financií z NSRR SR • Vybudovanie a zlepšenie infraštruktúry obce. • Rozvoj služieb a cestovného ruchu • Rozvoj kúpeľníctva a agroturistiky • Rozvoj poľnohospodárstva • Materiálové a energetické využívanie odpadov –separovaný zber ,recyklácia • Podpora rozvoju podnikateľov • Využitie štrukturálnych fondov EU • Dostavba kanalizácie • Zlepšiť sociálnu a vzdelanostnú úroveň	• Vysoká finančná náročnosť investícií • Nevysporiadané vlastnícke vzťahy • Rast nezamestnanosti • Nezáujem investorov • Nedostatok informácií • Nedostatočne vybudovaná infraštruktúra • Nízka životná úroveň obyvateľstva • Nepripravené projekty rozvoja • Zvýšenie konkurenčného tlaku EÚ • Odliv kvalifikovanej sily

5. Stratégia a priority programu

5.1 Vymedzenie smeru stratégie obce

Obec Horňa so svojím územím a obyvateľstvom vytvára priestor, ktorý má nezastupiteľný spoločenský, kultúrny, ekologický a hospodársky význam. Program je založený na vedomí jeho svojbytných hodnôt predovšetkým s ohľadom na kombináciu zostávajúceho charakteru vidieka s tradičným poľnohospodárstvom a ako súčasť mikroregiónu.

Stratégia je zameraná na zdravý komplexný vývoj obce v rámci trvalo udržateľného rozvoja spoločnosti v celkovom kontexte regionálnej politiky Slovenskej republiky a Európskej únie.

Hlavným zmyslom tvorby stratégie programu je vytvoriť organizačné a ekonomické podmienky k podnieteniu podpory obyvateľov a samosprávy k tomu, aby sa vlastnými silami snažili o zvýšenie kvality života na základe harmonického rozvoja zdravého životného prostredia, udržovania prírodných a kultúrnych hodnôt územia a rozvoja hospodárstva.

- Formulovanie stratégie obce Horňa vychádza z analýzy jej hlavných problémov, zisťovania ich príčin a hľadání riešenia na základe analýzy potenciálnych možností pre rozvoj ako aj stanovených predpokladov a podmienok reálnosti splnenia definovaných cieľov pre riešenie problémov na dané obdobie.
- Stratégia je stanovená strategickými prioritami na najvyššej úrovni programu (strategické priority), ktorými sú formulované vízie. Predstavujú pohľad do budúcnosti na najbližších 7 rokov. .
- Rozvojová stratégia predstavuje nový integrovaný prístup, ktorý je v súčasnosti zameraný na problém ekonomického zaostávania území identifikovaných v Národnom strategickom referenčnom rámci (NSRR SR) a jeho operačných programoch. Medzi identifikované zaostávajúce regióny patrí aj územie KSK a teda aj obec Horňa.
- Z predchádzajúceho vyplýva aj finančná podpora pre tento región. Pretože podmienkou je súlad priorít obce s vyššími programami je v rámci definovania priorít vykonaný ich výber a porovnávanie. Zostávajúce sú špecifickými prioritami obce. Program rozvoja je predkladaný, ako súčasť žiadosti o podporu.
- Pri spracovaní priorít bol daný dôraz na jednoduchosť a zrozumiteľnosť s ohľadom na participáciu zástupcov občanov. Definovanie priorít je vykonané v jasnej štruktúre so strohým textovým popisom. Je výsledkom práce a súčinnosti pracovnej skupiny zloženej zo zástupcov samosprávy, rôznych pracovných skupín a obyvateľstva.

5.2 Strategické priority

Sú formulované v súlade s analýzou problémov obce, možnosťami ich riešenia, ako aj s ohľadom na využitie ďalších potenciálnych možností pre rozvoj. Na základe zhodnotenia zhromaždených informácií, ich analýzy a stanovených predpokladov, navrhuje obec Horňa na obdobie 2007 až 2013 nasledujúce strategické priority:

Strategické priority

- 1. Zlepšenie základnej infraštruktúry**
- 2. Zlepšenie životného prostredia**
- 3. Rozvoj vidieckej turistiky , agroturistiky a kúpeľníctva**

Tieto strategické priority definujú stratégiu programu obce Horňa. Ich podrobný popis je vykonaný v nasledujúcej štruktúre:

- a) porovnávanie strategických priorít s opatreniami a prioritami vyšších programových dokumentov do roku 2013 (NSRR SR,ROP,NSPRV SR , PRV SR, SRV KSK,)
- b) definícia špecifických priorít
- c) podrobný popis jednotlivých špecifických priorít a ich zabezpečenie (formou opatrení, jednotlivých úloh)
- d) definovanie priorít jednotlivých cieľov (dotazník poslancov – odsúhlasenie cieľov a priorít)
- e) spôsob zabezpečenia stratégie (finančné, časové, organizačné) a jej riadenie je popísané v samostatnej kapitole (plán programu)

5.3 Súlad strategických priorít voči vyšším programovým dokumentom schválených do roku 2013

Porovnanie súladu priorít je vykonané z dôvodu možnosti čerpania podporných finančných prostriedkov z verejných fondov SR a EÚ ako aj pre koordináciu programu rozvoja celého regiónu KSK (NUTS III, Košický samosprávny kraj).

Kladom pre koordináciu cieľov a partnerstva s ohľadom na špecifiká obce je, že existuje programový dokument na úrovni mikroregiónu Borolo . Program rozvoja obce Horňa má prispieť k jeho naplneniu.

Porovnanie strategických priorít je vykonané vo vzťahu k prioritám NSRR SR (Národného strategického referenčného rámca), jeho operačným programom ROP (Regionálny operačný program),NSPRV SR (Národného strategického plánu rozvoja vidieka) ,PRV SR (Program rozvoja vidieka SR), SRV KSK (Stratégii rozvoja vidieka KSK).

Strategickým prioritami NSRR SR na obdobie 2007 – 2013 sú:

1. Infraštruktúra a regionálna dostupnosť.
2. Vedomostná ekonomika .
3. Ľudské zdroje .
4. Technická pomoc (horizontálna) regionálny .

Tieto priority zabezpečujú operačné programy NSRR SR takto:

1. Regionálny operačný program
2. Životné prostredie
3. Doprava
4. Informatizácia spoločnosti
5. Výskum a vývoj
6. Konkurencieschopnosť a hospodársky rast
7. Zamestnanosť

8. Vzdelávanie
9. Zdravotníctvo
10. Technická pomoc

11.Bratislavský kraj

Priority Obce	Priority NSRR,NSPRV,PRV SR,
Strategická priorita č. 1 – Zlepšenie základnej infraštruktúry	Regionálny OP ,OS 3-PR.č.3-Obnova a rozvoj obci
Strategická priorita č. 2 – Zlepšenie životného prostredia	OP Životné prostredie OS 2- Pr.č.2-Zachovanie a zlepšenie kvality podzemných a povrchových vôd OS 3-Pr.č. 3- Obnova a rozvoj obci
Strategická priorita č. 3 – Rozvoj vidieckej turistiky agroturistiky a kúpeľníctva	Regionálny OP,OS 3-Pr.č.1-Vytváranie pracovných príležitostí na vidieku, OS 3-Pr.č.3-Obnova a rozvoj obci

a) **Súlady voči Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja KSK**

Globálne ciele programu KSK:

GC Č.1 – Znižovanie zaťaženia ŽP

GC Č.2 – Výrazné zvýšenie odvetvovej a priestorovej diverzifikácie priemyslu

GC Č.3 – Významné zvýšenie ekonomickej aktivity malého a stredného podnikania z domácich zdrojov, dôraz na znižovanie nezamestnanosti

GC Č.4 – Dobudovanie infraštruktúry

GC Č.5 – Posilňovanie sociálneho kapitálu a inštitucionálnej spolupráce

GC Č.6 – Rozvoj poľnohospodárstva a vidieka

Súlady cieľov obce ku k prioritám programu KSK možno vyjadriť takto:

Ciele Obce	Ciele KSK
Strategická priorita č. 1 – Zlepšenie základnej infraštruktúry	GC Č.4 – Dobudovanie infraštruktúry GC Č.6 – Rozvoj poľnohospodárstva a vidieka
Strategická priorita č. 2 – Zlepšenie životného prostredia	GC Č.1 – Znižovanie zaťaženia Ž.P. GC Č.5 – Posilňovanie sociálneho kapitálu a inštitucionálnej spolupráce GC Č.6 – Rozvoj poľnohospodárstva a vidieka
Strategická č. 3 – Rozvoj vidieckej turistiky agroturistiky a kúpeľníctva	GC Č. 3 – Významné zvýšenie ekonomickej aktivity malého a stredného podnikania z domácich zdrojov, dôraz na znižovanie nezamestnanosti

5.3 Štruktúra priorit

(s rozdelením na špecifické priority, opatrenia a úlohy)

1. Zlepšenie základnej infraštruktúry

1.1. Rekonštrukcia a modernizácia miestnej technickej infraštruktúry

- 1.1.1. Rekonštrukcia a modernizácia miestnych ciest
- 1.1.2. Rekonštrukcia a modernizácia chodníkov
- 1.1.3. Rekonštrukcia verejného osvetlenia
- 1.1.4. Rekonštrukcia mostov a lávky

1.2. Rekonštrukcia a modernizácia obecných stavieb a objektov spoločenského významu

- 1.2.1. Modernizácia Obecného úradu
- 1.2.2. Rekonštrukcia a modernizácia Domu smútku
- 1.2.3. Rekonštrukcia Požiarnej zbrojnice

1.3. Výstavba objektov podporujúcich voľno časové aktivity

- 1.3.1. Výstavba viacúčelového ihriska
- 1.3.2. Výstavba prírodného amfiteátra

2. Zlepšenie životného prostredia

2.1. Dostavba kanalizácie

- 2.1.1. Dostavba kanalizácie

2.2. Riešenie odpadového hospodárstva

- 2.2.1. Zavedenie separovaného zberu
- 2.2.2. Zriadenie drviča konárov
- 2.2.3. Vybudovanie obecného kompostoviska

2.3. Podpora uchovania životného prostredia

- 2.3.1. Skrašlenie ulíc a okolia obce
- 2.3.2. Výsadba zelene a zemné úpravy
- 2.3.3. Rekonštrukcia a modernizácia verejných priestranstiev
- 2.3.4. Rekonštrukcia a modernizácia parkov

3. Rozvoj vidieckej turistiky ,agroturistiky a kúpeľníctva

3.1. Rozvoj vidieckej turistiky

- 3.1.1. Vybudovanie cyklotrasy
- 3.1.2. Vybudovanie náučného chodníka
- 3.1.3. Oživenie tradičných remesiel
- 3.1.4. Podpora malého podnikania

3.2. Rozvoj agroturistiky

- 3.2.1. Podpora tradičného poľnohospodárstva
- 3.2.2. Vybudovanie turistickej ubytovne
- 3.2.3. Zriadenie pohostinských služieb s tradičnými jedlami
- 3.2.4. Zriadenie internetu a jeho sprístupnenie občanom na obecnom úrade

3.3. Rozvoj kúpeľníctva

- 3.3.1. Vypracovanie projektu na využitie liečivých prameňov v katastri obce
- 3.3.2. Výstavba rekreačnej zóny – termálne kúpaliska, detské a športové ihriska, parkoviska
- 3.3.3. Podpora výstavby rodinných penziónov
- 3.3.4. Vypracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

6. Špecifické priority programu

Formulované strategické priority programu obce vyjadrujú súčasné stanovené priority riešenia problémov na základe ohodnotenia priorít predstaviteľmi obce. Podrobnejšie stanovenie priorít na úrovni špecifických priorít je vykonané v tabuľke (dotazník poslanca) ohodnotením týchto priorít.

Popis na úrovni špecifických priorít je vykonaný s ohľadom na zabezpečenie ich implementácie v tejto štruktúre:

- a) strategická priorita a zoznam jej špecifických priorít
- b) popis jednotlivých špecifických priorít je v štruktúre takto rozdelený:
 - obsah priority
 - opatrenia
 - úlohy
 - merateľné výstupy

6.1 Strategická priorita č. 1 – Zlepšenie základnej infraštruktúry

Na dosiahnutie tejto strategickkej priority boli obcou stanovené tieto špecifické priority:

Špecifické priority

- 1.1 Rekonštrukcia a modernizácia miestnej technickej infraštruktúry**
- 1.2. Rekonštrukcia a modernizácia stavieb a objektov spoločenského významu**
- 1.3. Výstavba objektov podporujúcich voľno časové aktivity**

6.1.1 Popis priorít

Špecifická priorita č. 1.1 – Rekonštrukcia a modernizácia miestnej technickej infraštruktúry.

Hlavným problémom v obci je nevyhovujúci stav miestnych komunikácií, chodníkov, verejného osvetlenia, ktoré sú v súčasnosti v centre pozornosti pre program rozvoja obce.

- 1.1.1. **Opatrenie:** Rekonštrukcia a modernizácia miestnych ciest
- 1.1.2. **Opatrenie:** Rekonštrukcia a modernizácia chodníkov
- 1.1.3. **Opatrenie:** Rekonštrukcia verejného osvetlenia
- 1.1.4. **Opatrenie:** Rekonštrukcia mostov a lávky

Merateľné výstupy: rekonštruované cesty, chodníky, verejné osvetlenie, mosty a lávka.

Špecifická priorita č. 1.2 – Rekonštrukcia a modernizácia obecných stavieb a objektov spoločenského významu.

V súvislosti s predchádzajúcimi prioritami sú ďalšími nevyhnutnými opatreniami programu pre poskytovanie kvalitnejších verejných služieb obyvateľom obce tieto opatrenia:

1.2.1. **Opatrenie:** Modernizácia Obecného úradu

1.2.2. **Opatrenie:** Rekonštrukcia a modernizácia Domu smútku

1.2.3. **Opatrenie:** Rekonštrukcia Požiarnej zbrojnice

Merateľné výstupy: modernizovaný OcÚ (zateplenie stien a strechy), rekonštruovaný a modernizovaný Dom smútku, rekonštruovaná Požiarna zbrojnica.

Špecifická priorita č. 1.3 – Výstavba objektov podporujúcich voľno časové aktivity.

Obec Horňa pre zlepšenie využitia voľného času občanov potrebuje objekt viacúčelového ihriska a takisto prírodný amfiteáter.

1.3.1. **Opatrenie:** Výstavba viacúčelového ihriska

1.3.2. **Opatrenie:** Výstavba prírodného amfiteátra

Merateľné výstupy: vybudované viacúčelové ihrisko a prírodný amfiteáter

6.2 Strategická priorita č. 2 – Zlepšenie životného prostredia

Na dosiahnutie tejto strategickkej priority boli obcou stanovené tieto špecifické priority:

Špecifické priority

2.1. Dostavba kanalizácie

2.2. Riešenie odpadového hospodárstva

2.3. Podpora uchovania životného prostredia

6.2.1 Popis priorít

Špecifická priorita č. 2.1 – Dostavba kanalizácie

Pre túto prioritu je potrebné urobiť také opatrenia, aby dostavba kanalizácie bola realizovaná čím skôr, nakoľko výstavba začala ešte v roku 1992. Je potrebné dostavať 1250 bm

2.1.1. **Opatrenie:** Dostavba kanalizácie

Merateľné výstupy: dostavaná kanalizácia

Špecifická priorita č. 2.2 – Riešenie odpadového hospodárstva

Obec v zaujme dôslednej likvidácie odpadov musí okamžite zaviesť separovaný zber, zriadiť drvič konárov a vybudovať obecné kompostovisko.

- 2.2.1. **Opatrenie:** Zavedenie separovaného zberu
- 2.2.2. **Opatrenie:** Zriadenie drviča konárov
- 2.2.3. **Opatrenie:** Vybudovanie obecného kompostoviska

Merateľné výstupy: zavedený separovaný zber, zriadený drvič konárov, vybudované kompostovisko .

Špecifický cieľ č. 2.3 – Podpora uchovania životného prostredia

V oblasti uchovania životného prostredia je potrebné venovať dôslednú pozornosť verejnej zelení, verejným priestranstvám a parkom.

- 2.3.1. **Opatrenie:** Skrášlenie ulíc a okolia obce
- 2.3.2. **Opatrenie:** Výsadba zelene a zemné úpravy
- 2.3.3. **Opatrenie:** Rekonštrukcia a modernizácia verejných priestranstiev
- 2.3.4. **Opatrenie:** Rekonštrukcia a modernizácia parkov

Merateľné výstupy: krajšie ulice, okolie obce, vysadená zeleň, upravené verejné priestranstva a park.

6.3 Strategický cieľ č. 3 – Rozvoj vidieckej turistiky, agroturistiky a kúpeľníctva

Na dosiahnutie tohto strategického cieľa boli obcou stanovené tieto špecifické ciele:

Špecifické ciele

- 3.1 Rozvoj vidieckej turistiky**
- 3.2 Rozvoj agroturistiky**
- 3.3 Rozvoj kúpeľníctva**

6.3.1 Popis cieľov

Špecifický cieľ č. 3.1 – Rozvoj vidieckej turistiky

V súvislosti s predpokladanými aktivitami mikroregiónu Borolo je možné využiť voľné plochy na vybudovanie cyklotrasy a náučného chodníka tým zabezpečiť rozvoj turizmu v tomto regióne. So sprístupnením a spojením obcí mikroregiónu súvisí aj vhodný marketing cestovného ruchu v spolupráci s mikroregiónom Borolo. Dôležité v tejto oblasti je aj oživenie tradičných remesiel a zlepšenie poskytovania služieb, ktoré môžu zvýšiť návštevnosť regiónu a to práve podporou nasledujúcich opatrení:

- 3.1.1. **Opatrenie:** Vybudovanie cyklotrasy
- 3.1.2. **Opatrenie:** Vybudovanie náučného chodníka
- 3.1.3. **Opatrenie:** Oživenie tradičných remesiel

3.1.4. **Opatrenie:** Podpora malého podnikania

Merateľné výstupy: vybudovaná cyklotrasa, náučný chodník, oživené tradičné remesla, rozšírený počet služieb

Špecifický cieľ č. 3.2 – Rozvoj agroturistiky

Rýchle a stresujúce životné tempo obyvateľov miest vyvoláva dopyt po oddychu v pokojnom a harmonickom vidieckom ovzduší, iniciuje návrat k prírode a záujem o tradičné spôsoby života. V tomto je badať výraznú príležitosť pre obec v oblasti rozvoja agroturistiky.

3.2.1. **Opatrenie:** Podpora tradičného poľnohospodárstva

3.2.2. **Opatrenie:** Vybudovanie turistickej ubytovne

3.2.3. **Opatrenie:** Zriadenie pohostinských služieb s tradičnými jedlami

3.2.4. **Opatrenie:** Zriadenie internetu a jeho sprístupnenie občanom na obecnom úrade

Merateľné výstupy: počet SHR, turistická ubytovňa, pohostinské služby, zriadený internet

Špecifický cieľ č. 3.3- Rozvoj kúpeľníctva

Veľkou výzvou pre ďalší rozvoj obce je využitie liečivých prameňov v katastri obce. Keďže doteraz nebola tejto oblasti v obci venovaná žiadna pozornosť je potrebné začať sa touto oblasťou vážne zaoberať.

3.3.1. **Opatrenie:** Vypracovanie projektu na využitie liečivých prameňov v katastri obce

3.3.2. **Opatrenie:** Výstavba rekreačnej zóny- termálne a liečivé kúpaliska, detské a športové ihriska a parkoviska

3.3.3, **Opatrenie:** Podpora výstavby rodinných penziónov

3.3.4. **Opatrenie:** Vypracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

7.Plán programu

Základom plánu programu obce je:

- finančný plán s jeho časovým rozlíšením (% plnením),
- ktorý súčasne určuje aj harmonogram vecného postupu (postup realizácie jednotlivých cieľov formou konkrétnych projektov).

Druhou podmienkou (podmieňuje aj prvú) je:

- organizácia a
- kvalitný manažment pre proces naplňovania programu.

7.1 Finančné zabezpečenie

Pre finančný plán je možno vychádzať zo súčasných podmienok a očakávaných predpokladov získavania zdrojov na realizáciu programu. Odhad realizácie programu vychádza z týchto očakávaných zdrojov:

a) Verejné financovanie

Pre túto formu je zrejmé, že v rámci reformy verejnej správy a samosprávy sa predpokladá prerozdelenie štátneho rozpočtu cca 100 mld. Sk s 20% rozdelením na samosprávny kraj a 20% rozdelením na obce. Program vychádza z nasledujúceho predpokladu, že:

- Samospráva KSK môže očakávať zdroje vo výške cca 5 mld. Sk ročne
- z toho obec cca 1,3 mil. Sk ročne
(ako priemer z počtu obcí a veľkosti obce, bez limitu pre KSK)

b) Fondy EÚ

Sú to predovšetkým alokované zdroje na financovanie aktivít regionálneho rozvoja. V rokoch 2007 až 2013 je z týchto zdrojov EÚ pre SR určených 2,9 mld. EUR (cca 99 mld. Sk). Z toho vyplýva pre (zaostalý) región:

- Košický samosprávny kraj cca 10 mld. Sk.(2007 až 2013)
- Z toho môže byť pre obec cca 15 mil. Sk (2007 až 2013)

(Aj v tomto prípade je to optimistický pohľad, bez limitu pre centrálné účely SR)

Z uvedeného je zrejmé, že pri tomto "priemernom a optimistickom" rozdelení je možno získať financie z verejných zdrojov a fondov EÚ takto:

- cca (9,1+15) 24,1 mil. Sk na obdobie 2007 až 2013, priamo
- cca 1 mil. Sk ročne, sprostredkované cez spoločne aktivity s KSK, SR
(podľa zámerov sektorovej politiky SR a programu rozvoja KSK)

Z toho vyplýva, že na financovanie stanovených špecifických cieľov obce a ich opatrení je potrebné získať aj ďalšie zdroje.

c) Ďalšie zdroje

vlastné zdroje:

predajom, nájmom, alebo vložením majetku do podnikania, tiež možnou emisiou komunálnych obligácií s dlhou dobou splatnosti, a pod.

externé zdroje:

zvýhodnené úvery domácich a zahraničných finančných inštitúcií, ďalšie grantové schémy EÚ a iných vyspelých krajín

súkromné zdroje:

fyzických a právnických podnikateľských subjektov alebo združení podnikateľov v spojení so združením obcí/mikroregiónu

Presnejšia špecifikácia finančného rámca a alokácie finančných prostriedkov na realizáciu stratégie, jej konkrétnych opatrení a úloh bude vykonaná postupne na základe verejného

schválenia predloženej stratégie rozvoja obce. Upresnenie finančného plánu bude riešené ako súčasť ďalšej etapy programovacieho cyklu programu.

- Je potrebné zdôrazniť, že možná výška získanej podpory EÚ uvedená predtým je zo štrukturálnych fondov (2007 až 2013). Tá je limitovaná vo väčšine prípadoch len kvalitou projektov. Môže byť teda podstatne vyššia, ale aj nižšia.

7.2 Postup a plnenie realizácie

Prvá časť kapitoly obsahuje rámcové návrh ďalšieho postupu. Hlavné etapy a procesy sú špecifikované na základe spracovania tohto dokumentu. V druhej časti formou tabuľky je spracovaný odhadovaný časový harmonogram s % plnenia špecifických cieľov programu, ktoré súčasne vyjadruje aj % čerpania zdrojov, ktoré sú požadované na ich realizáciu.

7.2.1. Hlavné etapy programu

- E1** Schválenie stratégie rozvoja a jej programového dokumentu
- E2** Upresnenie programu (výber projektov, zodpovednosť, čas, financie)
- E3** Realizácia a monitoring programu

Etapa E1 (obsahuje procesy)

- schválenie stratégie programu rozvoja orgánmi obce
- podrobné prejednanie opatrení a úloh zástupcami obce
- upresnenie rozpočtu obce a príslušné obdobie vo vzťahu k programu
- zabezpečenie organizácie realizácie programu

Etapa E2

- špecifikácia pravidiel pre výber projektov
- získanie, spracovanie, výber, hodnotenie projektov
- upresnenie vecného, časového a finančného plánu
- dojednávanie partnerstva na realizáciu a financovanie programu
- upresnenie mier a ukazovateľov špecifických cieľov
- stanovenie pravidiel pre manažment a monitoring programu

Etapa E3

- sledovanie a kontrola realizácie projektov programu
- hodnotenie priebehu a výsledkov programu
- spracovanie správ k čerpaniu prostriedkov z fondov
- aktualizácia opatrení a úloh cieľov programu

Rámcová časový harmonogram je spracovaný v nasledujúcej tabuľke. Je to odhad vo forme % plnenia jednotlivých špecifických cieľov do roku 2013 . Jednotlivé časové míľniky vyjadrujú súčasne aj % čerpania požadovaných zdrojov na realizáciu jednotlivých opatrení a úloh. Konkrétne čiastky budú určené až po spracovaní ekonomického rozboru na základe zoznamu navrhovaných projektov pre realizáciu jednotlivých opatrení a úloh v nasledujúcej etape programovacieho cyklu.

7.3.2 Časový rámec (harmonogram) realizácie programu

Spracovaný ako odhad v % plnení (100% splnenia programu v roku 2013) jednotlivých špecifických cieľov na obdobie 7 rokov (2007 až 2013). Je závislý od spracovania a odsúhlasenia jednotlivých projektov, ich rozsahu realizácie a získania finančných zdrojov na zabezpečenie jednotlivých opatrení.

Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Opatrenie	%	Termín
Zlepšenie základnej infraštruktúry	Rekonštrukcia a modernizácia miestnej technickej infraštruktúry	Rekonštrukcia a mod. miestnych ciest	100	2009
		Rekonštrukcia a mod. chodníkov	100	2009
		Rekonštrukcia verejného osvetlenia	100	2008
		Rekonštrukcia mostov a lávky	100	2010
	Rekonštrukcia a modernizácia obecných stavieb a objektov spoločenského významu	Modernizácia Obecného úradu	100	2012
Zlepšenie životného prostredia	Výstavba objektov podporujúcich voľno časové aktivity	Rekonštrukcia a modernizácia Domu smutku	100	2011
		Rekonštrukcia Požiarnej zbrojnice	100	2008
		Výstavba viacúčelového ihriska	100	2011
		Výstavba prírodného amfiteátra	100	2011
	Dostavba kanalizácie	Dostavba kanalizácie	100	2008
	Riešenie odpadového hospodárstva	Zavedenie separovaného zberu	100	2007
		Zriadenie drviča konárov	100	2008
		Vybudovanie obecného kompostoviska	100	2010
	Podpora uchovania životného prostredia	Skrášlenie ulíc a okolia obce	100	2008
		Výsadba zelene a zemné úpravy	100	2009
		Rek.a moder. verejných priestranstiev	100	2010
Rekonštrukcia a modernizácia parkov		100	2011	
Rozvoj vidieckej	Rozvoj vidieckej turistiky	Vybudovanie cyklotrasy	100	2010
		Vybudovanie náučného chodníka	100	2011

turistiky, agroturistiky a kúpeľníctva		Oživenie tradičných remesiel	100	priebežne
		Podpora malého podnikania	100	priebežne
	Rozvoj agroturistiky	Podpora tradičného poľnohospodárstva	100	pri
		Vybudovanie turistickej ubytovne	100	
		Zriadenie poh. služieb s tr. jedlami	100	
		Zriadenie internetu	100	
	Rozvoj kúpeľníctva	Vypracovanie projektu na využitie liečivých prameňov v kat. obce	100	2011
		Výstavba rekreačnej zóny	100	2013
		Podpora výstavby rod. Penziónov	100	2013
		Vypracovanie PHSR obce	100	2007

8. Organizácia a manažment

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je dôležitý predovšetkým tým, že zahŕňa základné informácie k stratégii obce vo všetkých súvislostiach rozvoja. Predkladá sa rôznym komisiám na vyššej programovacej úrovni, slúži ako koncepčný materiál pre formulovanie cieľov rôznych projektov, ako podklad pre žiadosti o finančnú podporu na realizáciu týchto projektov a tiež na upresňovanie, získavanie a koordináciu záujmov partnerov na území obce.

Realizácia programu je vykonávaná na základe projektov. Pri ich špecifikácií a výbere dochádza k združovaniu záujmov a prostriedkov. Účinnosť plnenia programu je možné zvýšiť len na základe partnerstiev. Okrem súkromnej podnikateľskej bázy sú to napríklad partneri, ktorí čerpajú zdroje aj z iných fondov EÚ a zo sveta. Vhodnými partnermi sú vysoké školy, výskumné a technologické inštitúcie. V rámci špecifických cieľov formulovaných v programe obce sa táto spolupráca priamo ponúka.

Z uvedeného vyplýva, že pri realizácii programu sa podieľajú mnohí účastníci jednotlivých projektov. K tomu je potrebné zabezpečiť vhodnú organizáciu a riadenie tohto procesu, ktorý pozostáva z plánovacích, komunikačných činností ako aj sledovania, hodnotenia a aktualizácie programu.

8.1 Organizácia programu

Štruktúra organizačného zabezpečenia manažmentu programu je závislá od špecifických podmienok obce a bude upresnená v ďalšom kroku programovacieho cyklu. Pre tento dokument programu je navrhovaný štandard stanovujúci princípy v tomto obsahu:

Zastupiteľstvo obce

Najvyšší orgán na čele so starostom, má politickú a riadiacu zodpovednosť za plnenie celého programu rozvoja obce.

- prijíma rozhodnutia o postupe realizácie programu,

- ustanovuje riadiacu skupinu/osobu, ktorú poverí riadením procesu,
- schvaľuje návrhy a projekty rozvoja,
- dojednáva partnerské vzťahy,
- hodnotí, schvaľuje výsledky a výstupy programu a
- zabezpečuje jeho realizáciu a rozhoduje o zmenách.

Riadiaca skupina

Činnosti riadiacej skupiny v obci preberá najvyšší orgán. (Riadením procesu napr. konkrétneho projektu však môže poveriť aj inú osobu alebo inštitúciu). Hlavné činnosti manažmentu programu sú:

- organizačné a technické zabezpečenie programu,
- kontrola (fyzická, ekonomická, kvalitatívna),
- monitoring a evidencia (pomocou ukazovateľov),
- hodnotenie (priebežné a záverečné) a
- spracovanie správ o stave a výsledkoch.

Pracovná skupina

Zloženie pracovnej skupiny musí odrážať príslušný rozsah záujmov v území obce. V skupine by preto mali byť reprezentanti verejného a súkromného sektora, podnikatelia a pod., zástupcovia ako z obce, tak aj partneri zúčastňujúci sa na realizácii programu. Dôležití sú predovšetkým odborne zdatní a spoločensky uznávaní, so znalosťou situácie a pomerov obce a jej programových zámerov. Súčasťou skupiny môže byť externý konzultant, ktorý je pomocníkom vo všetkých fázach programu. Hlavné činnosti tejto skupiny sú:

- vykonávať rozbor pre zabezpečenie programu,
- posudzovať projekty do programu,
- prejednávať vecnú problematiku s partnermi,
- spracovávať a preberať dokumentáciu projektov,
- riešiť operatívne problémy pri realizácii programu a
- spracovávať a predkladať návrhy pre aktualizáciu programu.

Verejnosť

Účasť verejnosti je zvlášť dôležitá, pretože určuje výslednú legitimitu, vierohodnosť a záväznosť programu. Verejnosť sa v procese tvorby a realizácie programu zúčastňuje dvoma spôsobmi:

- prostredníctvom svojich zástupcov v celom procese a
- účasťou na prejednávaní čiastkových a celkových výsledkov programu.

Konkrétna podoba účasti a formy prejednávania závisí od podmienok, ktoré si obec vytvorí napr. pre tlač, rozhlas, internet, verejné prejednávanie a pod. Informovanosť a publicita je jednou z podmienok úspešnosti realizácie cieľov programu obce.

8.2. Manažment programu

Organizačné zásady a pravidlá riadenia budú stanovené v etape E1. tieto zásady musia byť stanovené, tak, aby zabezpečovali celý proces plnenia programu. Obsahujú pravidlá pre procesy, ktoré sa vzájomne prekrývajú, sú to hlavne tieto všeobecné činnosti:

- získavanie, sledovanie, hodnotenie a spracovanie informácií,
- prejednávanie nadväznosti postupu realizácie projektov a
- vytváranie technických a organizačných podmienok pre realizáciu projektov.

Je zrejmé, že pre špecifické riešené problémy a projekty je potrebné, aby pracovná skupina spracovala aj špecifické pravidlá v súlade so stanovenými zásadami. Pritom je potrebné rešpektovať aj väzby na okolie napr.:

- stavebný dozor, životné prostredie, hygieny, veterinárna starostlivosť, ochrana prírody a krajiny, finančné úrady, okresné, mestské a krajské úrady a pod.

Pre manažment v rámci organizačných zásad musia byť vymedzené základné činnosti jednotlivých úrovní, zodpovednosť, spôsob a forma predkladania správ, časové charakteristiky (napr. frekvencia pravidelného hodnotenia a schvaľovania zastupiteľstvom obce, predkladania správ pracovnými skupinami a pod.) Vlastný rámec manažmentu programu je vymedzený troma hlavnými procesmi, ktorými sú: kontrola, monitoring a hodnotenie.

Kontrola

Štandardne má byť vykonávaná: fyzická, ekonomická a kvalitatívna kontrola na mieste. Vo fáze schvaľovania je potrebné kontrolovať výsledky posúdenia prijateľnosti projektu, prípravu zmlúv, kontrolu v priebehu, ukončenia etapy alebo realizácie, pred platbami a pod.

Kontrola má byť vykonávaná aj u dodávateľa materiálu a služieb. Z kontroly je potrebné spracovať správy, ktoré sú podkladom pre platby (fondy EÚ, banky). Obsahom je, či realizácia rešpektuje stanovené parametre projektu, finančné prostriedky a či bol dosiahnutý cieľ programu.

Monitoring

Znamená sledovanie a preberanie výstupov, financovanie jednotlivých činností, projektov alebo etáp. Monitoring je potrebné vykonávať voči stanoveným ukazovateľom špecifických cieľov programu. Výsledky je potrebné tiež spracovať, pretože sú súčasťou správ pre vyššie úrovne programov (regionálny monitorovací výbor) a administratívu fondov.

Hodnotenie

Je vykonávané pravidelne za účelom merania efektivity voči cieľom programu. Vykonáva sa v priebehu realizácie jednotlivých projektov a po ich ukončení. Posudzuje sa hlavne vecná stránka a vzniknuté problémy. Riešenie prioritných problémov sa posudzuje s použitím kritérií voči stanoveným ukazovateľom. Nevyhnutnou podmienkou monitoringu je organizačné a metodické zabezpečenie riešenia operatívnych problémov a z nich vyplývajúce zmenové riadenie.

Záver

Predložený dokument Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je spracovaný na základe zadania zastupiteľstvom obce Horňa. Po jeho odsúhlasení sa stane záväzným programom rozvoja obce. Jeho ďalšou fázou je vytvorenie organizácie a manažmentu pre postupné zabezpečenie cieľov a ich opatrení na základe prípravy kvalitných projektov, získaných finančných zdrojov na ich realizáciu a spolupráce s partnermi programu.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja schválený obecným zastupiteľstvom dňa:

30.3.2007. Uznesenie č. 3/2007.

Ján Pšak
starosta obce Horňa

Odsúhlasenie cieľov a stanovenie priorít

Dotazník poslancov

(poradie priorít: 1, 2, 3... atď.)

áno/nie Priorita

	áno/nie	Priorita
1. Zlepšenie základnej infraštruktúry		
1.1. Rekonštrukcia a modernizácia miestnej technickej infaštruktúry		
1.1.1. Rekonštrukcia a modernizácia miestnych ciest		
1.1.2. Rekonštrukcia a modernizácia chodníkov		
1.1.3. Rekonštrukcia verejného osvetlenia		
1.1.4. Rekonštrukcia mostov a lávky		
1.2. Rekonštrukcia a modernizácia obecných stavieb a objektov spoločenského významu		
1.2.1. Modernizácia obecného úradu		
1.2.2. Rekonštrukcia a modernizácia Domu smútku		
1.2.3. Rekonštrukcia Požiarnej zbrojnice		
1.3. Výstavba objektov podporujúcich voľno časové aktivity		
1.3.1. Výstavba viacúčelového ihriska		
1.3.2. Výstavba prírodného amfiteátra		
2. Zlepšenie životného prostredia		
2.1. Dostavba kanalizácie		
2.1.1. Dostavba kanalizácie		
2.2. Riešenie odpadového hospodárstva		
2.2.1. Zavedenie separovaného zberu		
2.2.2. Zriadenie drviča konárov		
2.2.3. Vybudovanie obecného kompostoviska		
2.3. Podpora uchovania životného prostredia		
2.3.1. Skrášlenie ulíc a okolia obce		
2.3.2. Výsadba zelene a zemné úpravy		
2.3.3. Rekonštrukcia a modernizácia verejných priestranstiev		
2.3.4. Rekonštrukcia a modernizácia parkov		
3. Rozvoj vidieckej turistiky , agroturistiky a kúpeľníctva		
3.1. Rozvoj vidieckej turistiky		
3.1.1. Vybudovanie cyklotrasy		
3.1.2. Vybudovanie náučného chodníka		
3.1.3. Oživenie tradičných remesiel		
3.1.4. Podpora malého podnikania		
3.2. Rozvoj agroturistiky		
3.2.1. Podpora tradičného poľnohospodárstva		
3.2.2. Vybudovanie turistickej ubytovne		
3.2.3. Zriadenie pohostinských služieb s tradičnými jedlami		
3.2.4. Zriadenie internetu		
3.3. Rozvoj kúpeľníctva		
3.3.1. Vypracovanie projektu na využitie liečivých prameňov v kat. obce		